Lietas Nr. C29731614
Lietas arhīva Nr. C-3363-15/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 28.decembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Lūciņa-Linka
ar tiesas sēžu sekretāri A.Rozīti
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "Balta" prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 30.oktobrī apdrošināšanas akciju sabiedrība "Balta" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētāja zaudējumus EUR 4213,98 un tiesāšanās izdevumus. Prasība pamatota uz Civillikuma 1775.pantu, 1779.pantu, Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk - OCTA likums) 40.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2009.gada 29.aprīlī prasītāja un /pers. B/ noslēdza transportlīdzekļa civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas standartlīgumu Nr. US 339177, tādējādi apdrošinot automasīnu AUDI 100 ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, līguma darbības termiņš noteikts no 2002.gada 29.aprīļa līdz 2002.gada 29.novembrim.

Ar 2008.gada 15.septembra Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumu krimināllietā Nr. 11520105405/K29-75/08 /pers. A/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā, izdarīšanā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2009.gada 30.janvāra lēmumu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedums atstāts negrozīts, atzīstot par pierādītu faktu, ka atbildētājs /pers. A/ ceļu satiksmes negadījuma laikā atradās alkohola ietekmē.

Ar Augstākās tiesas Senāta krimināllietu departamenta 2009.gada 15.aprīļa lēmumu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2009.gada 30.janvāra lēmums atstāts negrozīts.

Apdrošinātājs veicis sekojošas atlīdzības izmaksas kopsummā EUR 4213,98: /pers. C/ - 2003.gada 14.novembrī EUR 569,15 apmērā, /pers. D/ - 2004.gada 19.janvārī EUR 116,59, 2014.gada 13.oktobrī EUR 42,69 un 2004.gada 16.decembrī EUR 70,66; SIA "Kolada" - 2004.gada 9.februārī EUR 3130,32 apmērā; Rīgas Domes norēķinu kasei - 2004.gada 27.janvārī EUR 284,57 apmērā.

2015.gada 11.maijā tiesā saņemti prasības pieteikuma precizējumi, norādot, ka prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 1765. un 1895.pantu, papildus lūdz noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā.

Rakstveida paskaidrojumos par celto prasību atbildētājs norāda, ka prasību neatzīst, prasības pieteikumā ir sagrozīta lietas būtība un nepareizi iztulkoti un piemēroti normatīvie akti, prasības celšanai ir iestājies noilgums.

2015.gada 18.martā tiesa saņemtajos prasītājas iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norādīts, ka atbildētājs nav pievienojis nekādus pierādījumus, kas apliecinātu to, ka prasības pieteikumā ir sagrozīti apstākļi, prasība pamatota uz likumīgā spēkā stājušos Rīgas apgabaltiesas krimināllietu tiesu kolēģijas 2009.gada 30.janvāra lēmumu Nr.KA04-0127-09/25.

Norādīts, ka pamatojoties uz Likuma par apdrošināšanas līgumu 40.panta pirmās daļas noteikumiem, tikai pēc veiktās apdrošināšanas atlīdzības izmaksas apdrošinātājam rodas tiesība celt regresa prasību pret personu, kas ir atbildīga par nodarītajiem zaudējumiem.

Pamatojoties uz Civillikuma 1895.panta noteikumiem, pēdējā apdrošināšanas izmaksa veikta 2004.gada 16.decembrī, savukārt prasības pieteikums iesniegts tiesā 2014.gada 28.oktobrī, līdz ar to prasītāja ir ievērojusi Civillikumā noteikto prasības iesniegšanas termiņu.

Norādīts, ka izmaiņas likuma Par apdrošināšanas līgumu 40.pantā, kas noteica apdrošinātājam tiesības izmantot savas tiesības uz regresa prasību pret apdrošināto 3 gadu laikā no apdrošināšanas atlīdzības izmaksas dienas stājās spēkā 2007.gada 18.aprīlī, līdz ar to norma nav piemērojama konkrētā strīda izskatīšanā.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve /pers. F/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā, precizējumos un rakstveida paskaidrojumos norādītā pamata, lūdza apmierināt. Paskaidroja, ka prasītājai, pārvācoties uz citām telpām, lieta ir tikusi novietota kopā ar citām lietām nodošanai arhīvā, tādēļ prasītāja novēloti vērsusies ar pretenziju pie atbildētāja. Prasītājas ieskatā noilgums nav iestājies, jo atbilstoši likuma Par apdrošināšanas līgumu noteikumiem, prasītājai ir tiesības vērsties ar prasību par zaudējumu piedziņu pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas, pēdējā izmaksa veikta 2004.gada 16.decembrī, līdz ar to noilgums būtu iestājies 2014.gada 16.decembrī, papildus tam, pretenzijas nosūtīšana 2014.gada 31.jūlijā pārtrauc noilgumu.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotais pārstāvis /pers. G/ prasību neatzina, lūdza noraidīt uz tiesas sēdē iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norādītā pamata. Norādīja, ka par iespējamajām saistībām pret prasītāju atbildētājs uzzinājis, saņemot 2014.gada 31.jūlija pretenziju. Prasītājs nav informējis atbildētāju par pieņemtajiem lēmumiem saistībā ar apdrošināšanas gadījumu, atbildētājam tādējādi liegta iespēja nodrošināt objektīvu prasītāja darbu lēmumu pieņemšanā un kompensāciju izmaksā. Prasītājs liedzis atbildētājam tiesības aizstāvēt savas tiesības un intereses, ar apdrošināšanas gadījumu lietas materiāliem atbildētājs iepazīstināts tikai pēc prasības iesniegšanas tiesā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un izvērtējusi tos kopumā, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu *tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.*

Civillikuma 1402.pantā noteikts, ka *saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.*

Nodibināts, ka 2002.gada 29.aprīlī prasītāja un /pers. B/ noslēdza transportlīdzekļa civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas standartlīgumu Nr. PS 339177, tādējādi apdrošinot automašīnu AUDI 100 ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, līguma darbības termiņš noteikts no 2002.gada 29.aprīļa līdz 2002.gada 29.novembrim (lietas 11.lapa).

Tiesa konstatē, ka prasības pieteikumā polises sērija kļūdaini norādīta US, kas neietekmē apstākļus, ka ticis noslēgts automašīnas AUDI 100 ar

valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ transportlīdzekļa civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas standartlīgums.

Saskaņā ar Civillikuma 1770. pantu, *ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums*. Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1773. pantu, *zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, netiešs – kad tas cēlies, sagadoties sevišķiem apstākļiem vai attiecībām, nejaušs – kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvarama vara.*

Civillikuma 1775.pants noteic, ka *katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina*, savukārt 1779.pants noteic, ka *katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vaio bezdarbību nodarījis*.

Atbilstoši Civillikuma 3.panta noteikumiem *katra civiltiesiskā attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības*.

Saskaņā ar 1997.gada 13.marta OCTA likuma, kas bija spēkā civiltiesiskās attiecības rašanās brīdī, 40.panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu *apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret: ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā transprtlīdzekļa vadītāju, ja tas vadīja transportlīdzekli, būdams alkohola, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā.*

2008.gada 15.septembra Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumā krimināllietā Nr. 11520105405/K29-75/08 norādīts, ka /pers. A/, atrodoties alkoholisko dzērienu iespaidā, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā nodarīja cietušajam smagus miesas bojājumus, kas izraisīja viņa nāvi, diviem cietušajiem smagus miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai, četriem cietušajiem vieglus miesas bojājumus ar veselības traucējumiem, proti: 2002.gada 17.maijā ap pulksten 19:06 Rīgā, /pers. A/, pārkāpjot ceļu satiksmes noteikumu 27.1.punkta (redakcijā līdz 2004.gada 1.jūlijam) prasības, atrodoties alkoholisko dzērienu ietekmē, vadīja automašīnu AUDI 100, v.n.z. Nr. /TL numurs/un brauca ar to pa A.Deglava ielu no Augšielas puses Nīcgales ielas virzienā (lietas 12. lapa).

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2008.gada 15.septembra spriedumu krimināllietā Nr. 11520105405/K29-75/08 /pers. A/ atzīts par vainīgu noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā, izdarīšanā (lietas 12.-25.lapa).

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2009.gada 30.janvāra lēmumu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedums atstāts negrozīts, atzīstot par pierādītu faktu, ka atbildētājs /pers. A/ ceļu satiksmes negadījuma laikā atradās alkohola ietekmē (lietas 26.- 41.lapa).

Ar Augstākās tiesas Senāta krimināllietu departamenta 2009.gada 15.aprīļa lēmumu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2009.gada 30.janvāra lēmums atstāts negrozīts (lietas 42.-44.lapa).

No lietas materiāliem pievienotajiem spriedumiem krimināllietā Nr. 11520105405 izriet, ka ceļu satiksmes negadījumā, par kura izraisīšanu /pers. A/ saukts pie krimināatbildības un atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, iesaistīti arī transportlīdzekļi Volkswagen Golf ar valsts Nr. /TL numurs/ un Mercedes Benz 210 ar valsts Nr./TL numurs/, bojā gājis /pers. K/, kā cietušās personas spriedumā norādītas, t.sk., /pers. D/ un /pers. C/.

1997.gada 13.marta OCTA likuma 21.pants noteic, ka, *iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs saskaņā ar apdrošinātāja atbildības limitiem atlīdzina šajā likumā noteiktajā kārtībā novērtēto zaudējumu, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarīts trešajai personai, tās mantai vai videi*, savukārt likuma 1.panta 2. un 1.punkts noteic, ka *apdrošināšanas gadījums ir ceļu satiksmes negadījums, kuram iestājoties paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa saskaņā ar šo likumu*, *apdrošināšanas atlīdzība - naudas summa, ko izmaksā zaudējumu atlīdzināšanai***.**

Nodibināts, ka AAS "Balta" laika periodā no 2003.gada 14.novembra līdz 2004.gada 16.decembrim veikusi vairākas atlīdzības izmaksas ceļu satiksmes negadījumā cietušajām personām: /pers. C/ 2003.gada 14.novembrī EUR 569,15 apmērā, /pers. D/ - 2004.gada 19.janvārī EUR 116,59, 13.oktobrī EUR 42,69 un 16.decembrī EUR 70,66 apmērā, SIA "Kolada" - 2004.gada 9.februārī EUR 3130,32 apmērā un Rīgas Domes norēķinu kasei 2004.gada 27.janvārī EUR 284,57 apmērā, pavisam kopā EUR 4213,98.

Lietas materiāliem pievienoti pierādījumi, kas apliecina prasītājas veiktās atlīdzības izmaksas - 2003.gada 14.novembrī /pers. C/ izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība par /pers. K/ apbedīšanas izdevumiem EUR 569,15 (Ls 400) (lietas 84.lapa).

Lietas materiāliem pievienota 2002.gada 17.maija SIA "Kolanda" atlīdzības pieteikuma kopija un 2013.gada 23.maija protokols par transportlīdzekļa automašīnas MB 210 Nr. /TL numurs/ apskati Nr.30192, kurā konstatēti transportlīdzekļa bojājumi; transportlīdzekļa vērtības noteikšanas tabula (lietas 45., 46.lapa).

No pievienotā 2004.gada 9.februāra paziņojuma Nr.15-06/1653 par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, izriet, ka AAS "Balta" pieņēmusi lēmumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību SIA "Kolada" EUR 3130,32 (Ls 2200) apmērā par ceļu satiksmes negadījumā bojāto transportlīdzekli MB 210, ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, ko apliecina 2004.gada 9.februāra maksājuma uzdevums (lietas 54., 55.lapa).

Saskaņā ar 2014.gada 19.janvāra lēmumu Nr. 25-24.2/643, pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 23.pantu, prasītāja aprēķinājusi /pers. D/ apdrošināšanas atlīdzību par Ceļu satiksmes negadījumā nodarītajiem zaudējumiem sakarā ar ārstēšanās izdevumiem EUR 116,59 (Ls 81,94), kas izmaksāta 2014.gada 19.janvārī (lietas 62., 63. lapa).

Rīgas 1.slimnīcas izziņa-epikrīze no stacionāra slimnieka kartes par laika periodu no 2003.gada 19. līdz 21.novembrim, no kuras izriet, /pers. D/ noteikta klīniskā diagnoze – saaudzis kr.elkoņa kaula lūzums, 2003.gada 20.novembrī veikta operācija; 2003.gada 27.novembra rēķins Nr.1386, kas izrakstīts par /pers. D/ ārstēšanu Ls 200 apmērā; AAS "Balta" 2004.gada 26.janvāra izmaksu akts Nr. S-93855-3 un maksājuma uzdevums, kas apliecina, ka 2004.gada 27.janvārī prasītāja izmaksāja Rīgas pirmajai slimnīcai apdrošināšanas atlīdzību EUR 284,57 (Ls 200) apmērā (lietas 68.-71.lapa).

No AAS "Balta" 2014.gada 14.oktobra atbildes Nr.40130-01.2/14236 izriet, ka ir izskatīti /pers. D/ iesniegtie dokumenti sakarā 17.05.2002. notikušo ceļu satiksmes negadījumu un veikts apdrošināšanas atlīdzības aprēķins, norādot, ka saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 23.pantu /pers. D/ var saņemt atlīdzību par faktiski iztērētajiem un dokumentāli apliecinātajiem medicīniskajiem izdevumiem par veselības traucējumu, kas ir cēloniskā sakarā ar ceļu satiksmes negadījumu. Saskaņā ar iesniegtajiem apmaksu dokumentiem, /pers. D/ tiek atlīdzināti zaudējumi par ārstēšanās izdevumiem EUR 42,69 (Ls 30) apmērā, kas ieskaitīta /pers. D/ bankas kontā 2014.gada 13.oktobrī (lietas 66., 67.lapa).

Lietas materiāliem pievienoti pierādījumi - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2004.gada 6.decembra izziņa Nr.4/2167099 par apdrošinātās personas iemaksām un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2004.gada 26.oktobra izziņa Nr.5733 par slimības pabalsta izmaksu /pers. D/ par periodu no 17.05.2002. līdz 25.10.2004. kopsummā Ls 134,03 (lietas 72., 73., 77.lapa); SIA "Kolanda" 2004.gada 6.decembra izziņa Nr.566/12/Iz par slimības lapas aprēķiniem /pers. D/ par slimības periodu no 17.05.2002. līdz 30.05.2002.; par slimības periodu no 19.11.2003. līdz 25.11.2003. un par slimības periodu no 08.09.2004 līdz 21.09.2004. (lietas 76.lapa);

2004.gada 14.decembra AAS "Balta" atlīdzības aprēķins /pers. D/ - zaudējumi sakarā ar cietušā pārejošu darbnespēju no 2002.gada 17.maija līdz 2002.gada 5.jūlijam Ls 19,97 apmērā, 2003.gada 14.decembra AAS "Balta" atlīdzības aprēķins /pers. D/ - zaudējumi sakarā ar cietušā pārejošu darbnespēju no 2003.gada 19.novembra līdz 25.novembrim Ls 12,30 apmērā, 2004.gada 14.decembra AAS "Balta" atlīdzības aprēķins /pers. D/ - zaudējumi sakarā ar cietušā pārejošu darbnespēju no 2004.gada 8.septembra līdz 30.septembrim Ls 17,39 apmērā, 15.12.2004. izmaksu akts Nr. S147161-1 maksājuma uzdevums, kas apliecina, ka 2004.gada 16.decembrī /pers. D/ izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība EUR 70,66 (Ls 49,66) (lietas 79.-83.lapa).

Lietas materiāliem pievienots 2002.gada 24.jūlija eksperta atzinums Nr.30-2905, kurā secināts, ka cietušajai /pers. D/ ir sekojoši miesas bojājumi – galvas sasitums ar galvas smadzeņu sasitumu, ar plašu (15 cm garu), skalpētu brūci galvas matainā daļā ar stipru arteriālu asiņošanu, krūšukurvja ādas termisks apdegums I-II pakāpes, ķermeņa sasitums ar plaušu kontūziju un labās puses pēctraumatisku plaušu iekaisumu; kreisā apakšdelma elkoņkaula lūzums, kreisā augšstilba sasitums ar plašu zemādas hematomu, kura ilgstoši dzija un bija veikta atkārtota hematomas punkcija. Minētie bojājumi sarežģījās ar traumatisku šoku. Minētie bojājumi varēja rasties 2002.gada 17.maijā trulu, cietu priekšmetu traumatiskas iedarbības rezultātā (termiskais apdegums varēja rasties augstas temperatūras iedarbības rezultātā), lēmumā uzrādītajos apstākļos ceļu satiksmes negadījuma apstākļos un pēc sava raktura kopumā pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami cietušās dzīvībai. (lietas 59.-61.lapa).

No lietas materiāliem pievienotā BOVU "Latvijas Onkoloģijas centrs" 2004.gada 28.septembra Izraksta - epikrīzes no slimības vēstures N.1019904, izriet, ka /pers. D/ nosūtīta ar diagnozi Liposarcoma femoris sin. susp.; pamatdiagnoze: Seroma postraumatica femoris sin. (pēc avārijas); maksājuma dokumenti BO "Latvijas Onkoloģijas centrs" par summu Ls 5 un Ls 25 (lietas 64.-65.lapa).

Lietas materiāliem pievienots 2004.gada 11.maija izraksts no slimnieka medicīniskās kartes, no kuras izriet, ka /pers. D/ ārstējās Rīgas 1.slimnīcā no 2012.gada 17.maija līdz 4.jūnijam ar diagnozi kr.augšstilba sasitums ar zemādas hematomu, ādas atslāņošanos; slimniecei sakarā ar kr.augšstilba hematomu izdarītas atkārtotas punkcijas, evakuēta hematoma, seroma; izveidojies defekts kr.augšstilbā saistīts ar traumu 17.05.02. (lietas 74., 75.lapa).

Tiesa atzīst, ka apdrošinātāja pievienotie pierādījumi un AAS "Balta" pieņemtajos lēmumos par atlīdzības izmaksām norādītais, apliecina, ka /pers. D/ radušies izdevumi ir cēloniskā sakarībā ar notikušo ceļu satiksmes negadījumi, ko papildus apliecina eksperta atzinums par cietušajai nodarītajiem miesas bojājumiem, t.sk., kreisā augšstilba sasitumu. Līdz ar to ar minētajiem rakstveida pierādījumiem ir pierādīts, ka atbildētāja rīcības rezultātā /pers. D/ veselībai ir nodarīts kaitējums.

Tiesa kritiski vērtē atbildētāja pārstāvja norādīto par to, ka prasītājs netika informējis atbildētāju par pieņemtajiem lēmumiem saistībā ar apdrošināšanas gadījumu, atbildētājam tādējādi liegta iespēja nodrošināt objektīvu prasītāja darbu lēmumu pieņemšanā un kompensāciju izmaksā, prasītājs liedzis atbildētājam tiesības aizstāvēt savas tiesības un intereses, kā arī to, ka atbildētāja ieskatā apdrošināšanas lietā "izmaksas veiktas haotiski un maksājumi nav pamatoti ar lēmumiem".

Tiesa atzīst, ka arī pārējie atbildētāja pārstāvja argumenti nemaina lietā konstatētos apstākļus par /pers. A/ vainu ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā un to, ka prasītājs ir veicis atlīdzības izmaksas.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīts, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā vairākām personām atbildētāja vainas dēļ ir radušies zaudējumi, kurus prasītāja kā apdrošinātājs atlīdzināja.

Prasītāja saistībā ar 2002.gada 17.maijā notikušo ceļu satiksmes negadījumu, kurā /pers. B/ piederošā automašīna, kuru, atrodoties alkohola reibumā, vadīja /pers. A/, sadūrās ar SIA "Kolanda" piederošo automašīnu Mercedes Benz 210, valsts reģistrācijaas Nr. /TL numurs/ un SIA "Latgales maiznīca" piederošo automašīnu VW Golf, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, ir izmaksājusi EUR 4213,98 (Ls 2961,60), kas vērtējama kā apdrošināšanas atlīdzības izmaksa, saistībā ar prasītājas pienākumiem, kas izriet no civiltiesiskās apdrošināšanas standartlīguma, kas noslēgts ar automašīnas īpašnieci /pers. B/.

Tiesa atzīst, ka ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem ir pierādīta prasītāja veikto atlīdzības izmaksu saistība ar ceļu satiksmes negadījumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka prasītājai ir tiesības regresa kārtībā izmaksātās summas piedzīt no atbildētāja.

Strīds konkrētajā lietā pastāv par to, vai atlīdzības summu piedziņai ir iestājies noilgums.

Vērtējot jautājumu par to, vai AAS "Balta" prasības par zaudējumu piedziņu no atbldētāja celšanai ir iestājies noilgums tiesa ņem vērā sekojošo.

Prasītājas un /pers. B/ starpā noslēgtais obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas standartlīgums, noslēgts pamatojoties uz OCTA likumu.

Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta astotā daļa paredz apdrošinātājam 3 gadu laikā no apdrošināšanas atlīdzības izmaksas dienas vērsties ar regresa prasību pret apdrošināto. Apdrošinātais saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 1.panta 12.punktā ietverto definīciju ir persona, kurai ir apdrošināmā interese, t.i. interese neciest zaudējumu un kuras labā ir noslēgts apdrošināšanas līgums.

Šajā gadījumā apdrošinātais nav atbildētājs, jo obligātās apdrošināšanas līgums nav noslēgts viņa labā. Likums "Par apdrošināšanas līgumu" nav piemērojams attiecībām, kas izriet no OCTA likuma, ņemot vērā, ka minētajiem likumiem ir dažāds saturs un regulējuma darbības joma. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka konkrētās lietas izskatīšanā nav piemērojami likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta astotās daļas noteikumi, uz kuriem prasītāja atsaucas rakstveida paskaidrojums, norādot, ka noteikumi par 3 gadu noilguma termiņu ir stājušies spēkā 2007.gada 18.aprīlī un tādēļ nav piemērojami.

Prasība par zaudējumu piedziņu pamatota uz 1997.gada 13.marta OCTA likuma 40.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu cēlusi pret /pers. A/, kā transportlīdzekļa vadītāju, kurš transportlīdzekli vadīja alkoholisko dzērienu iespaidā, savukārt pret /pers. B/ nekādas pretenzijas izskatāmajā lietā netiek izvirzītas. Līdz ar to tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētāja pārstāvja iebildumus par to, ka prasītāja nav informējusi /pers. B/, ar kuru noslēgts līgums par obligāto civiltiesisko apdrošināšanu, par iespējamajām atbildētāja saistībām pret apdrošinātāju.

Likumdevējs 1997.gada 13.marta Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 40.pantā ir nevis noteicis apdrošinātājam tiesības vērsties ar regresa prasību pret apdrošināto, bet gan stingri noteicis to personu loku, pret kurām apdrošinātājam ir tiesības vērsties ar regresa prasību, kā arī noteicis situācijas, kādās apdrošinātājs var celt regresa prasību (skatīt Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 31.marta spriedumu lietā Nr.SKC-16/2014).

Kā tas atzīts arī judikatūrā, konkrētajā gadījumā tiesības celt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā transportlīdzekļa vadītāju, apdrošinātājs ieguva, sākot no 2003.gada 14.novembra, pēc tam, kad ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām tika izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība (Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 1.oktobra spriedums lietā Nr.SKC-150/2015).

Tā kā speciālā likuma "Par apdrošināšanas līgumu" normas nenoteic prasības noilguma termiņu tādam transportlīdzekļa īpašniekam, kura atbildība par zaudējumu nodarīšanu iestājas atbilstoši 1997.gada 13.marta OCTA likuma 40.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam, ir piemērojama vispārējā tiesību norma – Civillikuma 1895.pants, ar kuru *visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.*

Līdz ar to secināms, ka atbildētājam ir pamats atlīdzināt prasītajai naudas summas, ka izmaksāta cietušajiem ceļu satiksmes negadījumā, attiecībā uz kuru piedziņu nav iestājies noilgums atbilstoši Civillikuma 1895.panta noteikumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu *noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem- lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem – lai termiņš jau būtu notecējis.*

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja viedoklis par to, ka noilgums skaitāms, sākot no dienas, ka apdrošinātājs izmaksājis pēdējo atlīdzību, nav pamatots.

Lai gan atlīdzības izmaksas veiktas saistībā ar 2002.gada 17.maijā notikušo ceļu satiksmes negadījumu, kura izraisītājs ir atbildētājs /pers. A/, izmaksas veiktas ilgstošā laika periodā, proti, izmaksas veiktas 2003.gada 14.novembrī, 2004.gada 19.janvārī, 2004.gada 27.janvārī, 2004.gada

9.februārī, 2014.gada 13.oktobrī un 2004.gada 16.decembrī.

Pamatojoties uz dažādu cietušo personu pieteikumu, apdrošinātājs izvērtējis katru pieteikumu, pieņemot atsevišķu lēmumu par izmaksu un atsevišķos maksājumos izmaksājis atlīdzības. Līdz ar to secināms, ka katrs no atlīdzības maksājumiem izdarīts par citu priekšmetu vai uz cita pamata, līdz ar to nav pamatots prasītājas arguments par atlīdzības izmaksu savstarpējo saistību un nepārtrauktību.

Atbilstoši Civillikuma 1902.-1906.pantā noteiktajam, noilgumu pārtrauc prasības celšana tiesā vai šķīrējtiesā, atgādinājums parādniekam par parādsaistībām, kā arī kreditora prasības atzīšana jebkādā veidā no parādnieka puses.

Tiesa secina, ka ar 2014.gada 31.jūlija pretenziju, kas nosūtīta atbildētājam, prasītājs ir pārtraucis noilgumu attiecībā uz prasības celšanu par izmaksām, kuras veiktas 10 gadu laikā, proti, pēc 2004.gada 31.jūlija, savukārt attiecībā uz maksājumiem, kas veikti līdz 2004.gada 31.jūlijam prasītājs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka atbilstoši Civillikuma 1902.-1906.panta noteikumiem noilgums būtu pārtraukts.

Tiesas ieskatā, prasītājas rīcība, neizdarot nekādu atgādinājumu atbildētājam un pieprasot saistību izpildi par neierobežotu laika periodu, būtu pretēja Civillikumā nostiprinātajam noilguma institūtam.

Ņemot vērā, ka 2014.gada 31.jūlijā brīdinājums /pers. A/ nosūtīts jau pēc 10 gadu noilguma iestāšanās attiecībā uz atlīdzības izmaksām, kas veiktas /pers. C/ 2003.gada 14.novembrī EUR 569,15 apmērā, /pers. D/ - 2004.gada 19.janvārī EUR 116,59, SIA "Kolada" - 2004.gada 9.februārī EUR 3130,32 apmērā un Rīgas Domes norēķinu kasei 2004.gada 27.janvārī EUR 284,57 apmērā, tiesa atzīst brīdinājuma nosūtīšanas fakts nav pārtraucis noilgumu attiecībā uz prasītāja tiesībām prasīt no atbildētāja zaudējumu atlīdzību šajā prasības daļā.

Civillikuma 1893.pants noteic, ka *saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto likumā noteiktā nolīguma termiņā.*

Civillikuma 1910.pants noteic, ka *ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība. Tādēļ noilgušu prasījumu nevar izlietot arī kā ierunu, piemēram, ieskaitam*.

Ievērojot norādīto, prasība par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji EUR 113,35 apmērā par 2004.gada 13.oktobrī veikto izmaksu EUR 42,69 apmērā un 2004.gada 16.decembrī veikto izmaksu EUR 70,66 apmērā, savukārt prasība daļā par zaudējumu piedziņu EUR 4100,63 apmērā noraidāma.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka *ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu*.

Tiesiskās attiecības, kas pastāv starp prasītāju un atbildētāju izriet no obligātā civiltiesiskās apdrošināšanas standartlīguma, kas neparedz nokavējuma procentu apmēru. Tādējādi prasītājai uz likuma pamata ir radušās tiesības prasīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus par parāda samaksas nokavējumu.

Atbilstoši Civillikuma 1756.panta noteikumiem, *pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu un tie aprēķināmi 6% gādā no nesamaksātās parāda summas*.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka *taisot spriedumu par nauda summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot to apmēru*.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja 6 % gadā no nesamaksātā pamatparāda EUR 113,35**.**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.*

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva EUR 71,14 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 apmērā.

No tiesu informatīvās sistēmas izriet, ka lietā ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 15,60 apmērā, līdz ar to ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu starpība EUR 10,90 saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta 1. daļu, 39. panta 1. daļas 5. punktu ir piedzenama no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.pantu, 193.pantu, 195.pantu, 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/ personas kods /personas kods/, par labu AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, zaudējumus EUR 113,35 un tiesāšanās izdevumus EUR 75,84, bet kopā EUR 189,19 (viens simts astoņdesmit deviņi *euro*, 19 centi).

Noteikt AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības saņemt no /pers. A/ personas kods /personas kods/, 6 % (sešus procentus) gadā no pamatparāda summas (EUR 113,35) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Prasību daļā par zaudējumu piedziņu EUR 4100,63 apmērā noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/ personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 10,90 (desmit *euro*, 90 centi), kas iemaksājami kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Noteikt /pers. A/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu valsts labā, maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, 105.kabinetā vai nosūtāms pa pastu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns tiesas spriedums sastādīts 2016.gada 11.janvārī.

Tiesnese I.Lūciņa-Linka